

Khu VH-LS Hương Sơn

Tên khác:

Chùa Hương, Chùa Hương Tích

Tỉnh:

Hà Tây

Diện tích:

4.355 ha

Toạ độ:

20°34' - 20°38' N, 105°43' - 105°49' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Đồng bằng sông Hồng

Có quyết định của Chính phủ:

Có

Đã thành lập Ban Quản lý:

Có

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Có

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

C

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Có bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Khu di tích Hương Sơn có trong danh sách các khu rừng đặc dụng Việt Nam theo Quyết định số 194/CT, ngày 9/8/1986 của Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, là Khu Văn hoá-Lịch sử Chùa Hương Tích với diện tích 500 ha (Bộ NN&PTNT, 1997). Mục tiêu của khu Rừng đặc dụng này là "Bảo vệ rừng trên núi đá vôi và cảnh quan nổi tiếng của vùng" (Cao Văn Sung 1995).

Năm 1992, Viện Điều tra Quy hoạch Rừng đã xây dựng dự án đầu tư lấy tên là Khu Văn hoá-Lịch sử Chùa Hương với diện tích đề xuất là 4.354 ha (Anon. 1992). Dự án đầu tư trên đã được Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn phê duyệt ngày 14/4/1993 và được Ủy ban Nhân dân tỉnh Hà Tây phê duyệt ngày 6/5/1993 theo Quyết định số 230/QĐ-UB. Ngày 19/3/1994 Ủy ban Nhân dân tỉnh Hà Tây đã có Quyết định số 316/QĐ-UB thành lập Ban quản lý Khu Văn hoá-Lịch sử Chùa Hương (Ban quản lý khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn, 2003).

Hiện nay, Ban quản lý gồm 6 cán bộ trong biên chế, 50 cán bộ hợp đồng và 7 trạm bảo vệ. Khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn hiện thuộc sự quản lý của Sở NN&PTNT tỉnh Hà Tây (Ban quản lý khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn, 2003).

Hương Sơn có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 được xây dựng bởi Cục Kiểm lâm - Bộ NN&PTNT với diện tích 4.355 ha (Cục

Kiểm lâm, 2003), danh lục này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt.

Địa hình và thủy văn

Hương Sơn cách Hà Nội 60 km về phía nam, nằm trên địa bàn huyện Mỹ Đức, tỉnh Hà Tây. Chùa Hương Tích là trung tâm của Khu Văn hoá-Lịch sử. Cảnh quan trong khu vực nổi bật là núi đá vôi lộ thiên Hương Tích với đỉnh cao nhất là 381 m so với mực nước biển. Phía đông và phía nam giới hạn bởi đồng bằng ven biển thuộc lưu vực sông Hồng. Nơi thấp nhất trong khu vực là 20 m so với mực nước biển. Khu Văn hoá-Lịch sử thuộc lưu vực sông Đáy.

Đa dạng sinh học

Theo dự án đầu tư (Anon. 1992) Khu Văn hoá-Lịch sử có 1.723 ha rừng trên núi đá vôi. Tổng số loài thực vật đã được ghi nhận là 350 loài, trong đó có một số loài quý hiếm trong Sách đỏ Việt Nam như: Sầm *Fraxinus chinensis* và Sưa *Dalbergia tonkinensis*.

Hiện nay có rất ít các thông tin liên quan đến tầm quan trọng trong công tác bảo tồn các loài động vật tại khu vực. Tuy nhiên, trong đợt khảo sát năm 2000, các chuyên gia đã chính thức ghi nhận Hương Sơn có quần thể nhỏ của loài Voọc đang bị đe dọa tuyệt chủng trên toàn cầu ở mức "rất nguy cấp" là Voọc mông trắng *Trachypitecus delacouri* (Nadler et al. in prep.).

Các vấn đề về bảo tồn

Có tổng số 24.000 người hiện đang sinh sống trong khu vực vùng đệm và 1.500 người sống bên trong khu văn hóa lịch sử Hương Sơn (Ban quản lý khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn, 2003). Các hoạt động kinh tế chủ yếu là canh tác nông nghiệp và dịch vụ du lịch.

Ban quản lý Khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn (2000) xác định rằng những mối đe dọa lớn đối với khu vực là việc khai thác lâm sản, lửa rừng, làm nương rẫy, hoạt động du lịch, và gia súc vào phá rừng trong mùa lũ. Cảnh quan ở đây đã thu hút rất nhiều du khách đến thăm quan du lịch, việc quản lý chất thải gây ô nhiễm môi trường là những thách thức lớn nhất đối với công tác quản lý.

Các giá trị khác

Giá trị văn hoá, đặc biệt là về mặt tín ngưỡng là lý do chính để xây dựng Khu Văn hoá-Lịch sử Hương Sơn. Chùa Hương là điểm đến hấp dẫn của khách hành hương và khách du lịch. Ngoài chùa Hương, trong khu vực còn có hệ thống chùa chiền, đền miếu Đạo Phật nằm ẩn mình trên các sườn núi Hương Tích. Dodd và Lewis (1996) mô tả khu vực này là "một điểm hành hương nổi tiếng nhất miền Bắc Việt Nam". Ngoài ra, khu vực này còn có giá trị về giải trí.

Các dự án có liên quan

Chưa có thông tin.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Khu văn hóa lịch sử Hương Sơn hiện không phù hợp để được nhận tài trợ VCF do không đáp ứng được các tiêu chí về tầm quan trọng quốc tế về bảo tồn đa dạng sinh học. Khu vực chưa có các biện pháp quản lý, bảo vệ thích hợp.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	
A _{II}	
B _I	
B _{II}	
B _{III}	
C _I	
C _{II}	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Anon. (1992) "Investment plan for Huong Son (Chua Huong) Cultural and Historical Site". Hanoi: Forest Inventory and Planning Institute. In Vietnamese.

Dodd, J. and Lewis, M. (1996) Vietnam: the rough guide. London: Rough Guides.

Nadler, T., Nguyen Xuan Dang, Lormee, N and Momberg, F. (in prep.) Vietnam primate conservation status review part 2: leaf monkeys. Hanoi: FFI Vietnam Programme.

